

Meriterande hopp

Hets, stress och fysisk prestation karakteriserar landets tuffaste militärutbildning - fallskärmsjägarskolan, FJS. Det till synes riskfyllda - hoppet - är dock egentligen säkrast av allt. Men att lära sig hoppa från plan och att utföra sabotage bakom fiendens linjer har också visat sig vara bra för det fortsatta arbetslivet och något attraktivt i meritlistan. Vi frågar oss vad FJS har som andra utbildningar saknar.

Göran Kropp var fallskärmsjägare i lumpen. Kanske inte en överraskning precis. När fördomarna om fallskärmsjägare radas upp nämns ofta äventyrlusta och risktagande, ibland också stridsfixering och optimal krigsglorifiering. Men närmare sanningen ligger det faktum att de som genomgår den femton månader långa fallskärmsjägarutbildning under sin värnplikt, lyckas bra senare i det civila arbetslivet. Många blir egenföretagare, skapar sig stora förmögenheter eller ett namn att lägga på minnet. Utan att vara stridspittar. Kanske är det är viljan att göra något extra som präglar dem.

Stabila män i uniform Det här är ett resonemang som överstelöjtnant Björn Olsson vid Fallskärms-

jägarskolan i västgötska Karlsborg gärna håller med om. Det är hans grabbar det handlar om. Under hans ledning blir det män av möss. - Jag brukar säga att de rycker in som skolgrabbar och rycker ut som stabila män som knappt mödrarna känner igen, säger han och låter precis som en överstelöjtnant i en gammal journalfilm: lätt skorrande, korthuggen, som om han gav kommandon även nu. Visst är kvaliteten hög på dem som söker hit, men vi förvaltar också dem väl, fyller han på.

Självkänedom och ödmjukhet Vad är det då för fantastiska egenskaper de värnpliktiga får under utbildningen? - Viktigast av alla erfarenheter och lärdomar man får här är att man lär känna sig

själv. Man lär sig att flytta och överskrida gränser. Att vara tvungen att orka mer när man är riktigt utmattad, då lär man sig självdisciplin och vilja. Björn Olsson pratar också om arbetsformen. Och det handlar inte om stora grupper, utan små, väl sammansvetsade arbetsgrupper om fem soldater, som lär sig samarbete under svåra förhållanden. Det skapar tolerans anser han, tolerans, ödmjukhet och tillit. För visst måste man lita på sina medmänniskor när man ska hoppa ur ett flygplan, annars skulle det ju inte fungera, säger han. - Skickar jag upp 40 man i en Herkules så kan det ju inte bara vara 39 som kan göra jobbet. Det får inte finnas utrymme för misstag. Det handlar om en oprutbar kompetens, tillsammans med en enorm säkerhet och material som håller.

Fotboll är farligare Björn Olsson inte alls acceptera att diskutera risk i samband med hoppet, utan säger att de antagligen hade skadat sig mer om de spelat fotboll. För de mellan 2 000 och 3 000 hopp som utförs på ett år resulterar endast i ett par benbrott. Det gör fallskärmsjägarna i Sverige till världsbäst i militärt säkerhetsarbete. Att de där utöver är tränade för att strida långt bakom fiendens linjer, utföra sabotage och bakåll, är dock en annan sak som i ett riktigt läge får betraktas som minst sagt riksfyllt.

Lärde känna sig själv Ulf Andersson, 30, jobbar som landriskanalytiker på seb. Han var fallskärmsjägare i lumpen. Utan att tveka räknar han upp flera egenskaper som finslipats i Fallskärms-

jägarskolan. - Jag utvecklade min sociala förmåga väldigt mycket. Det var bra att få känna på hur det är när andra ställer upp för en - och också hur det känns när andra är beroende av en själv. Jag lärde mig också hur mycket fysisk och psykisk belastning jag klarar av. Hur nära jag är gränsen för vad jag klarar. Ulf arbetar med politisk och ekonomisk analys av Asien. Asienkrisen 97-98 var en tuff tid med enorm arbetsbörda, och då hjälpte stressståligheten och uthålligheten från lumpentiden. Samtidigt som många inte stod ut med det höga arbetstempot, visste Ulf att han orkade mer. När han sökte jobbet på seb påpekade han att han genomgått en speciell militärutbildning. - Ja, jag tog upp det i min ansökan. Det visade sig att en av dem som intervjuade mig också var fallskärmsjägare, så han visste vad det handlade om. Men det är inte säkert att alla uppfattar det som positivt. Kanske är en fallskärmsjägare många rekryterares önskedröm. Självkänsla och självförtroende. Disciplin och vilja. Tolerans, ödmjukhet och tillit, vem efterfrågar inte det? Och det kan mycket väl vara därför som de vita

numrerade kanvasväskorna från fallskärmsjägerutbildningen allt oftare dyker upp på börsmäklarkontor och marknadsanalysavdelningar. Förr innehöll väskorna fallskärm, hjälm, utdragssele och reservskärm. Numera sportskor, t-shirt, shorts och innebandyklubba, till korpmatcherna efter kontorstid.

Höga krav Av ungefär 600 sökande vaskas mellan 30 och 35 fram som genomgår den 15 månader långa utbildningen. Minimikraven för en blivande fallskärmsjägare är höga: förutom att man måste vara ett lämpligt befäl och synnerligen stabil psykiskt, krävs också perfekt syn och hörsel, inga skavanker i övrigt och förstås styrka. Man ska dessutom kunna springa 1 mil på under 49 minuter, kunna simma 200 meter med kläder och klara av att djupdyka 4 meter. Utöver det förväntas man klara av Fallskärmsjägarskolans speciella styrke- och smidighetstest. Utbildningen är till större delen förlagd till Karlsborg i Västergötland, men vintermånaderna tillbringas i Kiruna. Under utbildningen gör soldaterna i

runda tal 40 fallskärmschopp, alla med automatisk utlösning och vanligtvis från mellan 350 och 1 000 meters höjd. Numera hoppar de också med fyrkantiga skärmar, en variant på skärmflyget, som de kan styra och göra mjuka landningar med.

Utöka CV:t! Är det så att man varit fallskärmsjägare - tala om det när man söker jobb och skriv upp det i CV:t. Det anser förstås överstelöjtnant Björn Olsson, men flera rekryterare och personalansvariga som Campus talat med håller med. De

som anställer tycker att det är positivt om den jobbsökande har genomgått en mer krävande militärutbildning. Men enligt rekryterarna är det få som faktiskt uppger det i sina CV:n.

Text/ Sofia Eriksson